

20.04.2020r.

Zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów z j. rosyjskiego.

Temat: **Matrioszka – historia powstania.**

Moi drodzy, dziś zachęcam Was do zapoznania się z historią najbardziej rozpoznawalnej lalki w Rosji – matrioszki.

Zapewne każdy z nas ma w głowie pewien obraz matrioszki. Drewniana, urocza dziewczyna z czerwonymi koralami, w kwiecistym fartuszk i rumieńcami na twarzy. Jeśli ją otworzymy, w środku zobaczymy jej bliźniaczą siostrę, równie piękną. W ten sposób możemy otwierać je kilkakrotnie i sprawdzić ile ich właściwie jest. Ten powszechny obraz matrioszki można zaobserwować w niemalże każdym sklepie w Rosji, a także za granicą, ponieważ jej sława rozpościera się na wiele krajów.

Natomiast wizerunek matrioszki od czasów jej powstania, przeszedł wiele zmian i oprócz znanej dziewczyny w fartuszk, możemy dostać drewniane laleczki z wizerunkiem znanych polityków, sportowców, postaci historycznych, aktorów czy pisarzy. Turyści bardzo zachwalają również wersje ze zwierzętami, a także krajobrazami.

Historia Matrioszki jest niezwykle ciekawa i do dnia dzisiejszego istnieje wiele pogłosek na temat jej japońskich „korzeni”. Niemniej, za datę powstania uznaje się rok **1890**. Jej autorem był nieco ekstrawersyjny rosyjski tokarz, **Wasilij Zwiedzoczkin** – to on nadał matrioszce charakterystyczny kształt oraz wielkość, który przetrwał do dnia dzisiejszego. Podobno jej prototypem była figurka mędrca Fukurumy, przywieziona z japońskiej wyspy Honsiu do Abramcewa pod koniec XIX wieku. To właśnie ta osobliwa figurka drewnianego mędrca o podłużnej głowie miała zainspirować Zwiedzoczkina. Oryginalna nazwa rzekomo ściśle wiąże się z bardzo znanym żeńskim imieniem *Matriona*. Możemy również odnaleźć pewne związki z łacińskim wyrazem *mater* czyli matka. Obecnie Rosjanie twierdzą, iż określenie to zostało wybrane nieprzypadkowo, gdyż utożsamiana matrioszka głównie z matką lub kobietą, stanowi ważny fragment rosyjskiej historii.

Główna koncepcja matrioszki opiera się na wyrzeźbieniu kilku, czasami nawet kilkunastu takich samych laleczek pod względem koloru oraz kształtu, jednakże różnych pod względem wielkości. Co jest niezwykle istotne, zabawką stają się dopiero w momencie kiedy zebrane są wszystkie razem. Obecnie ilość oraz wielkość matrioszek potrafi zadziwić. Możemy spotkać zabawki składające się zaledwie z paru elementów, a także zadziwiająco dzieło, w skład którego wchodzi nawet 100 elementów! Pierwsza matrioszka składała się z 8 elementów. Obrazowała dziewczęta oraz chłopców, natomiast ta najmniejsza była niemowlęciem.

Warto również zwrócić uwagę, iż każda prawdziwa matrioszka koniecznie musi być **malowana ręcznie**. Przeważnie zdobione są bardzo wyrazistymi odcieniami czerwieni, błękitu czy zieleni. Najpiękniejszą i najlepszą pod względem gatunku jest matrioszka wykonana z **drzewa lipowego**, dzięki któremu laleczka bardzo długo może pozostać w nienagannym stanie. Struganie matrioszek nie należy do łatwych zadań i jego nauka może trwać nawet kilka lat. Podobno najwięksi rosyjscy mistrzowie potrafią ją wystrugać z zamkniętymi oczami. Pierwsze struganie matrioszek przechodzi proces gruntowania, następnie malowania, a na samym końcu lakierowania. W XIX wieku matrioszki malowano jedynie **gwaszami**, czyli farbami wodnymi z domieszką kredy lub bieli, natomiast obecnie używa się akwareli czy tempery, chociaż wielu artystów wciąż sięga po gwasz.

Matrioszka, bez żadnych wątpliwości należy do jednego z niezwykle charakterystycznych rosyjskich symboli, jak również jest interesującym elementem jej kultury. Można ją bowiem utożsamiać z ikoną rosyjskiej ludowości, co w połączeniu z niezwykle kunsztem z jakim jest wykonana, stanowi w sobie mistrzowską sztukę. Sztukę, którą można zaprezentować na swojej półce z pamiątkami z podróży.

